

PŘÍSUN MUNICE K ZABEZPEČENÍ PALEBNÉHO NIČENÍ NEPŘÍTELE

Přísun munice do palebného postavení dělostřelectva k zabezpečení palebného ničení nepřítele při průlomu připravené obrany je značně náročným úkolem. Proto mu musí velitelé, štáby, náčelníci raketového vojska a dělostřelectva, orgány výzbrojní služby a týlu věnovat hlavní pozornost.

Celková koncepce přísunu munice do palebných postavení dělostřelectva musí být podřízena hlavnímu úkolu, tj. zabezpečit palebnou činnost dělostřelectva v souladu s bojovými úkoly vševojskových jednotek.

Obecně musí vycházet z grafikonu komplexního palebného ničení nepřítele při průlomu jeho připravené obrany, které se zpravidla dělí na období

- palebného přikrytí přesunu a rozvíjení vojsk, kterého se zúčastňuje jenom část dělostřelectva,

- palebné přípravy útoku,

- palebné podpory útoku,

- palebného doprovodu útoku vojsk v hloubce nepřátelské obrany.

Podle zkušeností z operačních cvičení je nutné pro tato čtyři období kalkulovat se spotřebou munice 2,2–2,4 palebného průměru. Z toho na první období cca 0,3 pp (pro tu část dělostřelectva, která bude plnit úkoly v období přikrytí přesunu a rozvíjení vojsk), asi 1,0 pp na druhé období, na třetí období 0,6–0,8 pp a cca 0,3 pp na čtvrté období. Z celkového množství 2,2–2,4 pp je nutné přisunout do palebných postavení dělostřelectkou municí v hodnotě přibližně 1,6–1,8 pp. Toto množství odpovídá organizačně metodické směrnici pro přípravu pozemního vojska pro letošní výcvikový rok, kde se ukládá prověřovat přísun munice do palebných postavení dělostřelectva ve výši 1,6–1,8 pp. Municí pro plnění paleb při palebném doprovodu útoku v hloubce obrany nepřítele

můžeme přisunout až do nových palebných postavení dělostřelectva.

Při změně palebných postavení má být u děla (raketometu, zbraně) a v nejbližším zásobovacím stupni úplná pohyblivá zásoba munice. Spotřebu munice na palby v hloubce nepřátelské obrany uhradíme přísunem ke konci dne bojové činnosti.

Při průlomu připravené obrany nepřítele kalkulujeme s hustotou cca 110 hlavních na 1 km fronty, což při šířce průlomu 8 km představuje 45–50 dělostřeleckých oddílů.

Dělostřelecké přípravy průlomu nepřátelské obrany se zúčastní v takovém případě dělostřelectvo pluků, divize, armády a posilové dělostřelectvo frontu. Zpravidla to bude dělostřelectvo divizí prvního sledu, dělostřelectvo druhosledové divize (dělostřelecký pluk a raketometný oddíl), armádní kanónová dělostřelecká brigáda, armádní protitankový pluk a přidělené dělostřelecké brigády frontu. K dělostřelecké přípravě můžeme použít i tanky a protitankové dělostřelectvo. Zpravidla bude dělostřelectvo organizačně rozčleněno do čtyř plukovních dělostřeleckých skupin, do dvou divizních a armádní dělostřelecké skupiny a samostatné dělostřelecké skupiny. Jejich palebná postavení budou ve vzdálenosti 2–7 km od čáry dotyku.

Doba trvání stříbel při palebném přikrytí přesunu a rozvíjení vojsk bude přibližně 40–50 minut, palebná příprava útoku (v té době probíhá rozvíjení vojsk do praporečnických, rotních a četnických proudů a východ na čáru zteče) 30–45 minut, palebná podpora útoku 2–3 hodiny. Pohotovost dělostřelectva k vedení paleb musí být nejméně 1 hodinu před jejich zahájením. Připočteme-li dobu pro přípravu munice k palbě v průměru 2 hodiny, vychází nám, že přísun munice do základních pa-

lebných postavení musí být ukončen asi tři hodiny před zahájením palby. To je současně i doba potřebná k tomu, aby muniční zásobovací vozidla po vyložení munice v palebných postaveních se vrátila ke svým týlům, nebo odjela na zásobovací základny, uvolnila cesty a neomezovala pohyb vojsk přesunujících se na čáru zteče.

Přísun munice do palebných postavení dělostřelectva při průlomu nepřátelské obrany ovlivňují další faktory. Především je to čas na přísun přibližně 3200–4000 tun munice. Pak v době přísunu munice do palebných postavení dělostřelectva současně probíhá přeskupení vojsk, průzkumná a velitelská činnost. Ve stejné době probíhá přísun i jiných druhů materiálů, zejména pohonných hmot a ženijního materiálu. Munici je nutné přisunout většinou ze všech skladů, od pluků, divizí, z pohyblivé armádní základny, z frontové základny, popř. z předsunutých muničních skladů, železničních vykládacích stanic apod. (převážně půjde o tříštivotravou munici).

Základním plánovacím stupněm pro přísun munice do palebných postavení se musí stát **štáb armády**. Nejvhodnější je, aby přísun munice zplanovala samostatná plánovací skupina, složená z příslušníka štábu raketového vojska a dělostřelectva, orgánů výzbrojní služby, štábu týlu a vojenské dopravy. Tato plánovací skupina musí pracovat souběžně se skupinou plánování jaderného a palebného ničení. Organizuje potřebnou součinnost, především se ženijním a chemickým vojskem, vydává předběžná nařízení svazkům a útvarům, dopravním a silničním útvarům, upřesní některé údaje s orgány týlu frontu.

K přísunu munice je nutné použít všech dostupných vozidel, která uvolníme i za cenu dočasného složení ostatních druhů materiálů na zem.

Štáb armády řeší organizaci regulační služby z prostoru pohyblivé armádní základny až po palebná postavení dělostřelectva.

Musíme zabezpečit rychlé složení munice v palebných postaveních dělostřelectva a uvolnění zásobovacích vozidel.

Při plánování musí náčelník raketového vojska a dělostřelectva armády určit podle rozhodnutí velitele armády počet a složení dělostřeleckých skupin, které se komplexního palebného ničení zúčastní, od kterých svazků a útvarů budou vyčleněny, předpokládanou spotřebu munice po družích v palebných průměrech, místo a dobu, kam munici požaduje přisunout, určit místo styku, odkud bude zabezpečeno zavedení dopravních jednotek s municí do palebných postavení a organizační zabezpe-

čení složení munice v palebných postaveních, což zapracuje do rozkazů a nařízení pro náčelníky raketového vojska a dělostřelectva vševojskových svazků, pro velitele armádních dělostřeleckých svazků a útvarů. S náčelníkem RVD frontu upřesní zabezpečení municí frontového dělostřelectva.

Náčelník výstrojní služby vševojskové armády zpracuje na základě údajů získaných od NRVD armády rozpočet zabezpečení palebného ničení municí a zpracuje žádanku na přísun, kterou předá NT-ZV armády. V žádance uvede, odkud municí a kam dopravit, čas navezení, místo styku dopravních jednotek s orgány dělostřeleckých skupin, váhu přisunované munice a požadavek na vozidla. Současně vydá odborná nařízení NVS svazků, náčelníkovi armádního dělostřeleckého skladu a NVS armádních dělostřeleckých svazků a útvarů.

V odborném nařízení musí uvést normy spotřeby munice pro jednotlivé druhy zbraní v palebných průměrech, odkud municí odebrat a kde uskutečnit další doplnění pohyblivých zásob, místa styku armádních dopravních prostředků s orgány dělostřeleckých oddílů, dobu přísunu munice a případně další organizační otázky.

Štáb týlu a oddělení vojenské dopravy armády zplánuje přísun munice podle předložené žádanky NVS armády a vydá rozkazy náčelníku PAZ, veliteli automobilního pluku, veliteli silničního praporu a vydá týlové nařízení NT-ZV svazkům a armádním dělostřeleckým svazkům a útvarům, které se palebného ničení zúčastní.

Na každém stupni velení náčelník výzbrojní služby s NT-ZV zpracuje plán přísunu munice do palebných postavení dělostřelectva. Plán musí obsahovat schéma přísunu munice, počty a ráže dělostřeleckých hlavních, které se palebného ničení zúčastní, rozdělení dělostřeleckých oddílů do dělostřeleckých skupin, normy spotřeby munice, místo, odkud bude přisunována, které dopravní útvarů a jednotky ji budou přisunovat, dobu přísunu, místa styku dopravních orgánů se spojkami od dělostřeleckých útvarů, přisunové a odsunové cesty, kam budou odeslána prázdná vozidla po vyložení, popř. další potřebné údaje.

Podle potřeby organizujeme součinnost mezi náčelníky po odborné linii na všech stupních velení, včetně upřesnění s orgány frontu. Současně bude probíhat součinnost s náčelníkem ženijního vojska k zabezpečení průjezdnosti komunikací v prostoru palebných postavení a podle potřeby i s ostatními náčelníky druhů vojsk a služeb armády.

Na zplánování přísunu munice do palebných postavení a potřebnou součinnost bude nutné mít asi 3–4 hodiny.

Z uvedené metodiky zplánování jednoznačně vyplývá, že úspěšné splnění úkolů závisí na těsné součinnosti orgánů štábu RVD, výzbrojní služby a týlu a na soustavném upřesňování úkolů mezi stupni velení armáda—divize—útvary.

Značné množství munice, které je nutné přisunout do palebných postavení dělostřelectva, bude čerpáno ze všech skladů. Rozložení pohyblivých zásob munice u zbraní a v týlových skladech, která bude využívána pro přísun do palebných postavení dělostřelectva na dělostřeleckou přípravu v průlomu nepřátelské obrany, je stanoveno předpisem Vševojsk-5-3.

Z něho vyplývá, že k přísunu munice do palebných postavení dělostřelectva musí vyčlenit prostředky i front. Bude to zpravidla přísun frontovým transportem, vyčlenění munice ve frontových základnách, v předsunutých municiích skladech a na vykládacích stanicích na železnici.

Systém navázení munice může být podle konkrétní bojové a týlové situace částečně rozdílný. Jako hlavní variantu můžeme použít:

- dělostřelecké svazky a útvary při zaujímání palebných postavení si současně vezou munici svými organickými týly a přidělenými dopravními prostředky nadřazeného stupně velení,

- munice je přisunována zpravidla po zaujetí palebných postavení dělostřelectvem vozidly týlu přes místa styku,

- munice může být přisunuta do připravených postavení ještě před vlastním zaujetím dělostřelectvem.

Nejčastěji to ale bude kombinace uvedených variant.

Munici pro dělostřelectvo frontu si přisune svými dopravními prostředky z frontových municiích skladů NT-ZV frontu. Nejvýhodnější bude, když s dělostřeleckými svazky a útvary se přesunou i jejich vozidla s municí z organického týlu a k nim budou ještě před zahájením přesunu do palebných postavení přičleněna vozidla s municí od dopravních útvarů frontu. Tím se vytvoří proud dělostřelectva, který bude mít na zádi potřebnou munici pro dělostřeleckou přípravu a přesune se po stanovené ose a v daném čase do palebných postavení.

Přísun munice pro armádní a divizní dělostřelectvo je možné organizovat obdobně. Tím se ovšem přisune pouze část mu-

nice a zbývající, zejména ze stupně armády a frontu, bude přisunuta přes místa styku.

Na armádních komunikacích se určují zpravidla dvě místa styku. První ve vzdálenosti 10–20 km za palebnými postaveními dělostřelectva. V tomto místě převezme orgán týlu, výzbrojní služby a 1–2 průvodci za každou dělostřeleckou skupinu transport s municí a zavedou je do dalšího místa styku, které bude ve vzdálenosti 2–5 km za palebnými postaveními dělostřelecké skupiny. V tomto místě styku budou přísun munice očekávat zástupci dělostřeleckých oddílů, kteří ji převezmou podle ráží a zavedou vozidla přímo do palebných postavení, nebo na místa skládky.

Po složení munice se prázdná zásobovací vozidla soustředí v prostoru, který určí velitel dělostřeleckého oddílu, a odjedou do shromaždiště celého transportu a odtud podle rozkazů svého organického velitele k plnění dalšího úkolu.

Přísun munice do palebných postavení dělostřelectva musí být centrálně řízen a v jednom místě musí být přehled o plnění úkolů. Vzhledem k ustanovení, že za přísun materiálu odpovídá náčelník týlu, bude to týlové velitelské stanoviště armády.

Je výhodné, aby přísun munice do palebných postavení dělostřelectva řídila stejná skupina, která je plánovala — příslušník štábu NRVD, výzbrojní služby, štábu týlu a vojenské dopravy. Této skupině je třeba předkládat všechna hlášení o přísunu munice, která přijdou od podřízených po linii velitelské, výzbrojní i týlové. Zde soustředí i hlášení od silničních pořádkových jednotek.

Kromě toho NT-ZV armády organizuje kontrolní skupiny, v kterých budou i příslušníci RVD a výzbrojní služby. Kontrolní skupiny budou pomáhat k splnění úkolů především v místech styku a při skládání munice v palebných postaveních.

Plán přísunu munice do palebných postavení i prázdných vozidel zpět musíme sladit s pohybem vojsk (přesunujících se na čáru zteče). V rozkaze velitele armády proto musí být jednoznačně určeny osy přesunu pro zásobovací činnost i pro manévr vojsk.

Z velitelského hlediska je rozhodující **potřebná doba na přísun munice** ze skladů do palebných postavení. Při kalkulaci, že vzdálenost municiích skladů, ze kterých budeme munici přisunovat do palebných postavení, bude cca 60–80 km a zásobo-

vací vozidla pojedou průměrnou rychlostí 20 km. h⁻¹, bude nutné pro přesun vyčlenit 3—4 hodiny. Pro předání munice v místech styku je nutné vyčlenit dvakrát 10—15 minut. Naložení munice, její zmanipulování a seřazení zásobovacích proudů vyžaduje 3—5 hodin (pokud bude z vozidel skládán ostatní materiál na zem a uvolněná vozidla odesílána k odběru munice do předpusutých muničních skladů, na železniční vykládací stanice, nebo vyčleněné zásobovací základny, může být tato doba ještě delší; bude především záviset na počtu nakládacích míst, na množství mechanizačních prostředků pro manipulaci s materiálem, na počtu vojáků vyčleněných do vykládacích skupin). Na složení munice v palebných postaveních bude nutné vyčlenit 6—8 hodin.

Podle této kalkulace bude celkově nutné na přesun munice do palebných postavení dělostřelectva již při průlomu připravené nepřátelské obrany vyčlenit přibližně 12 až 16 hodin.

Z operačního hlediska je doba 16—20 hodin na přesun munice do palebných postavení značně dlouhá. Její zkrácení je reálné tím, že plánování přisunu munice bude probíhat již při plánování armádní operace a současně budou probíhat přípravy k jejímu přisunu (příprava munice ve skladech, předpusnutí k palebným postavením z polního armádního a frontového muničního skladu). Tím můžeme zkrátit dobu přisunu munice do palebných postavení dělostřelectva o 2—4 hodiny. Operačně můžeme tedy kalkulovat, že přisun bude trvat 10—12 hodin. Další časové rezervy spočívají v dokonalé organizaci přisunu, v použití mechanizačních prostředků atd.

Připočítáme-li dobu 4 hodin od ukončení přisunu munice do palebných postavení k zahájení palby, pak je reálné kalkulovat, že na přisun munice do palebných postavení pro průlom od přijetí rozhodnutí velitelem vševojskové armády až po první výstřel bude potřeba nejméně 12—16 hodin.

Reálnost uvedených kalkulací potvrzují **zkušenosti z přisunu munice do palebných postavení dělostřelectva získané při cvičení FATRA-81** a při vševojskových taktických cvičeních.

Při těchto cvičeních byla získána i řada praktických poznatků:

— munici z dopravních zásobovacích proudů podle jednotlivých dělostřeleckých skupin je nutné složit již v prostoru pohyblivé armádní základny, nebo v příslušném muničním skladu, neboť na reorgani-

zaci zásobovacích proudů v místech styku nezbyvá čas a zpravidla u nich není ani dostatek prostoru a vhodných cest;

— některá terénní vozidla s naloženou municí a vleky v těžkém, popř. kluzkém a zasněženém terénu se vždy nedostanou až do palebných postavení dělostřelectva. Munice musí být u cest s pevným povrchem přeložena na tahače děl, nebo složena na zem a odtud dopravována do palebných postavení. V některých případech je nutné odepínat přívěsy a překládat pouze municí naloženou na nich. Ve všech případech půjde o 1—2 manipulace s municí více. Z toho vyplývá požadavek na velitele dělostřeleckých útvarů, oddílů a skupin, aby podle možnosti určovali postavení dělostřelectva poblíž pevných cest a požadavek na ženijní jednotky k úpravě sjezdovosti terénu k palebným postavením;

— pro snazší organizaci a zrychlení manipulace musí být každé vozidlo i přívěs označeno viditelným nápisem s uvedením ráže vezené munice. Osvědčilo se mít označení na pravém předním skle kabiny a na obou bočních vozidla i přívěsu;

— při přepravě zpaletizované munice nebylo vždy plně využito vozidlo, čímž se ztrácela přepravní kapacita. Při dokládání munice jednotlivými truhlíky, nebo i jiným druhem ráže, docházelo někdy ke značnému časovému zpoždění naložení i problémům při skládání;

— skládání munice v palebných postaveních musí řídit velitelé dělostřeleckých oddílů a baterií. Nejkratších časů při skládání bylo dosaženo, když ke každému vozidlu byla vyčleněna nakládací skupina po čtyřech vojácích, kteří na vozidle munici rozpaletizovali a skládali ji po jednotlivých truhlících. Tyto lze po lyžích spouštět z vozidla. Je-li skládána munice v palebných postaveních ještě do jejich zaujetí, je výhodné ji skládat v paletách mechanizačními prostředky typu vysoko- zdvižného vozíku MAVTER. K tomu je nutné vybrat vhodnou plochu, na které se může dobře pohybovat i v noční době. V těžkém terénu klesá výkon vozíku až o 50 %. Složenou municí musí převzít orgán dělostřeleckého oddílu a střez ji stráž vyčleněná z obsluh děl;

— municí je výhodné skládat šikmo za zádi děl a k její ochraně využívat terénních vlastností, jam, nálevek po výbuchu, ukrytí ji před povětrnostními vlivy. Je-li nakonzervována přípravkem REVAX, není ji nutné před vložením do nábojové komory děla čistit;

— regulaci zásobovacích proudů zabezpečují podle rozhodnutí NT-ZV vševojskové armády příslušníci silničního praporu.

Regulaci zabezpečují od pohyblivé armádní základny až do místa styku s průvodci dělostřeleckých oddílů a na určených osách přesunu prázdných zásobovacích proudů.

Silniční pořádkové jednotky sledují přesun časově i podle počtu vozidel a průjezdy zásobovacích proudů hlásí přes štáb silničního praporu na TVS armády;

— odsunovou cestu (osu) pro prázdná vozidla, která se budou vracet z palebných postavení dělostřelectva ke svým týlům, je nutné stanovit samostatně. Volit méně frekventované silnice a cesty, aby se ne-

střetla s dalšími zásobovacími vozidly a vojsky při manévru;

— regulační orgány na osách přesunu musí průběžně hlásit veliteli silničního praporu průjezd jednotlivých zásobovacích proudů. Velitel silničního praporu tyto údaje ihned předá dispečerovi na oddělení vojenské dopravy týlu vševojskové armády;

— jsou-li přepravovány s municí vysokozdvížné vozíky na vozidlech, je nutné pro ně určit vhodné osy přesunu bez podjezdů, neboť jejich celková výška přesahuje 4,5 m.

Závěrem chci uvést, že přísun munice do palebných postavení dělostřelectva k zabezpečení palebného ničení nepřítele při průlomu nepřátelské obrany je velmi složitým úkolem, vyžadujícím těsnou součinnost orgánů dělostřelectva, výzbrojní služby a týlu až do stupně frontu. Je značně náročné na čas, na fyzickou námahu a organizaci přepravy. Proto je výcvikovými dokumenty stanoveno tuto problematiku teoreticky zvládnout a prakticky důsledně procvičovat.